

Väljaandja:	Keskonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.10.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 06.08.2019, 8

Kanaliseerimisprojekti planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanaliseerimisprojekti kuja täpsustatud ulatus¹

Vastu võetud 31.07.2019 nr 31

Määrus kehtestatakse [veeseaduse](#) § 137 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Käesoleva määrusega kehtestatakse reovee kogumiseks, puhastamiseks või heitvee suublasse juhtimiseks rajatud kanalisatsioonitorustiku, reoveepuhasti, pumpla või muu reovee kogumise, puhastamise ja heitvee suublasse juhtimisega seotud hoone või rajatise (edaspidi *kanaliseerimisprojekti*) planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded.

(2) Käesoleva määrusega ei kehtestata nõudeid sademevee kanaliseerimisprojekti ega ühiskanalisatsiooni juhitava reovee eelpuhastile, välja arvatud purgimissõlme puhasti.

§ 2. Reoveepuhastid

(1) Reoveepuhastis kõrvaldatakse saasteained ja ebasoovitavad organismid reoveest mehaaniliste, bioloogiliste või füüsikalise-keemiliste võtetega.

(2) Reoveepuhastid jagunevad:

- 1) suurteks reoveepuhastiteks ehk suurpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti (edaspidi *ie*) või suurem;
- 2) väikesteks reoveepuhastiteks ehk väikepuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 50–1999 ie;
- 3) omapuhastiteks ehk kohtpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on kuni 49 ie;
- 4) eelpuhastiteks, milleks on muda-, liiva-, rasva- ja õlipüünised ning nende kombinatsioonid ja muud reovee osalise puhastamise tehnoloogilised seadmed, mille läbimise järel reovesi juhitakse ühiskanalisatsiooni;
- 5) tööstusreoveepuhastiteks, mis puhastavad vaid tööstuses või muu tootmise käigus tekkinud reovett ja kust heitvesi juhitakse otse suublasse.

(3) Projekteeritud reostuskoormus käesoleva määruse tähenduses on koormus, mida mõõdetakse inimekvivalentides ja mis näitab reovee hulka, mida reoveepuhasti suudab ööpäevas maksimaalselt puhastada.

2. peatükk Kanaliseerimisprojekti planeerimise nõuded

§ 3. Reoveepuhasti asukoha valik

Reoveepuhasti asukohaks tuleb valida ala, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) reoveepuhasti paikneb kohas, kus reoveepuhasti avarii korral reovesi ei ohusta põhjavett;
- 2) reoveepuhasti jääb asulast valdavate tuulte suhtes allatuult, välja arvatud kinniste süsteemide ja maa-aluste omapuhastite korral;
- 3) reoveepuhasti paikneb kohas, mida ei ohusta üleujutused;
- 4) tuleb arvestada olemasolevat kanalisatsiooni ja selle seisundit;
- 5) tuleb arvestada maa-ala ehitus- ja hüdroteoloogilisi tingimusi;

6) tuleb arvestada käesoleva määruse §-des 4–8 kujade kohta sätestatud nõudeid.

§ 4. Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad

Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad sõltuvalt reovee puhastamiseks kasutatavast tehnoloogiast ja reoveesette töötlemise viisist ning reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormusest on esitatud järgmises tabelis:

Reovee puhastamise või reoveesette töötlemisprotsessi tehnoloogiline viis	Kuja, meetrites				
	Väikepuhasti projekteeritud reostuskoormus, ie		Suurpuhasti projekteeritud reostuskoormus, ie		
	50–299	300–1999	2000–9999	10 000–99 000	100 000 ja enam
Avatud mahutid ning hoonevälised reovee puhastusseadmed	50	100	150	200	300
Maa-alused või pealt kinnised mahutid ning kinnises hoones paiknevad reovee puhastusseadmed	25	50	100	150	200
Maa-alused või pealt kinnised mahutid ning kinnises hoones paiknevad reovee puhastusseadmed, kus kogu ventilatsiooniõhk puhastatakse atmosfääriõhu kaitse seaduses sätestatud õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtustele vastavaks	20	35	50	100	150
Kinnises mahutis või hoones toimuv settekäitlus	25	50	100	150	200
Reoveepuhasti juures või eraldi paiknevad reoveesettebasseinid või reoveesette tahendus- või kompostimisväljakud	50	100	150	200	300
Kinnises mahutis või hoones toimuv settekäitlus, kus kogu ventilatsiooniõhk puhastatakse atmosfääriõhu kaitse seaduses sätestatud õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtustele vastavaks ning sette laadimine ja juurde- ja äravedu toimub kinniselt	20	35	50	100	150
Pinnasfiltersüsteemid	25	50	100	150	200
Põhipuhastina kasutatavad	50	100	200	500	

biotiigid, tehisk- ja avaveelised märgalad, taimestikpuhastid					
---	--	--	--	--	--

§ 5. Omapuhasti rajamise nõuded

- (1) Omapuhasti rajamisel peab arvestama, et:
- 1) selle kuja on vähemalt 10 m, välja arvatud septiku või muu pealt kinnise või maa-aluse omapuhasti korral;
  - 2) septiku või muu pealt kinnise või maa-aluse omapuhasti kuja on vähemalt 5 m;
  - 3) omapuhastit tohib ehitada alla 2000 ie reostuskoormusega reoveekogumisalale, kus puudub ühiskanalisatsioon, ning väljapoole reoveekogumisala;
  - 4) see peab paiknema joogiveekaevude suhtes allandava ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.
- (2) Septik on pealt kinnine väljavooluga reovee mehhaaniline puhasti, millesse sadenenud, läbivoolava reoveega kokku puutuva sette orgaaniline aine laguneb anaeroobselt.

§ 6. Omapuhasti kuja

Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja salvkaevu vaheline kaugus sõltub suublasts olevast pinnasest ja selle omadustest, maapinna langusest ning ei tohi olla väiksem järgmises tabelis esitatud kujast:

Maapinna lang, %	Kuja, meetrites		
	Suublasts olev pinnas ja selle omadused		
	Keskliivast peenem liiv ja muu peenterine pinnas, mille $d_{10}^1 < 0,1\text{mm}$	Peenliivast jämedam liiv ja muu keskterine pinnas, mille $d_{10}^1 > 0,1\text{mm}$	Moreen
< 5	30	50	30
5–15	20	30	20

¹ d_{10} – tera läbimõõt, millest väiksemaid osakesi on pinnases 10 %.

§ 7. Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja

- (1) Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja ulatus sõltub reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast järgmiselt:
- 1) kui vooluhulk on kuni 10 m³/d, peab kuja olema 10 meetrit;
  - 2) kui vooluhulk on üle 10 m³/d, peab kuja olema 20 meetrit.
- (2) Kui ei ole võimalik täita käesoleva paragrahvi lõikes 1 kuja kohta esitatud nõudeid, võib kuja piiresse jääda hoone, kui ühiskanalisatsiooni omanik või valdaja on hoone omanikult saanud sellekohase kirjaliku nõusoleku.

§ 8. Purgimissõlme kuja

- (1) Purgimissõlme kuja peab olema 30 meetrit.
- (2) Purgimissõlm on reovee tekkekohas kogutud reovee ja fekaalide ühiskanalisatsiooni juhtimise koht.

§ 9. Reoveepuhasti valik

Reoveepuhasti valikul tuleb arvestada:

- 1) heitvee kohta kehtestatud nõudeid;
- 2) reovee füüsikalisi ja keemilisi omadusi;
- 3) reovee tekkimise ja selle omaduste muutumise dünaamikat ajas;
- 4) reoveepuhastisse suunatava reovee reostus- ja hüdraulilise koormuse muutumist tulevikus;
- 5) reoveepuhasti maksumust selle toimimise kestel;
- 6) reoveepuhasti rajamise ja kasutamise majanduslikku otstarbekust;
- 7) heitvee pinnasesse immutamise korral põhjavee kaitstust;
- 8) heitvee suublasts oleva veekogu kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid.

3. peatükk

Kanalisatsiooniehitise ehitusnõuded

§ 10. Kanalisatsiooniehitise projekt

Kanalisatsiooniehitise ehitamiseks vajaliku projekti koostamisel tuleb arvestada:

- 1) parimat võimalikku tehnikat;
- 2) reovee tegelikku ja prognoositavat arvutushulka ning reostusnäitajaid;
- 3) vajadust piirata saastunud sademevee juhtimist veekogusse;
- 4) vajadust tagada uue reoveepuhasti ehitamise ajal vana reoveepuhasti häireteta töö või reovee puhastamine mingil muul viisil.

§ 11. Kanalisatsiooniehitise projekteerimise, lekkekindluse ja pideva elektritoite nõuded

(1) Kanalisatsiooniehitise tuleb projekteerida ja ehitada nii, et see tagaks keskkonnakaitseloa nõuete täitmise.

(2) Keskkonnakaitseluba käesoleva määruse tähenduses on keskkonnaluba ja keskkonnakompleksluba.

(3) Saastatuse vältimiseks peavad kanalisatsioonitorustikud olema veetihedad. Kasutusele võetavate kanalisatsioonitorustike veetiheduse hindamiseks kasutatakse Eesti standardit EVS-EN 1610:2015 „Äravoolu- ja kanalisatsioonitorustike ehitamine ja katsetamine” või muud samaväärset rahvusvaheliselt tunnustatud meetodikat.

(4) Suurpuhastitel peab olema pidev elektritoide.

§ 12. Proovivõtmine reoveepuhastitest

(1) Reoveepuhastitest, välja arvatud süsteemid, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove nii juurdevoolavast reoveest kui ka väljuvast heitveest.

(2) Süsteemid, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove juurdevoolavast reoveest.

§ 13. Reoveepuhastite toimimisaeg

Reoveepuhasti tuleb ehitada nii, et väikepuhastil oleks toimimisaeg vähemalt 30 aastat, suurpuhastil vähemalt 50 aastat ning pinnaspuhastil, tehismärgalal, taimestikpuhastil või biotiigil vähemalt 15 aastat.

§ 14. Reoveepuhastite konstruktsiooninõuded

(1) Reoveepuhasti veealused metalloosad tuleb valmistada happeskindlast terasest või muust korrosioonikindlast materjalist. Veepealsed mustmetalloosad tuleb kuumtsinkida või katta korrosioonikindla värv-, plast- või muu kattega.

(2) Reoveepuhastite külmumisohtlikud osad tuleb soojustada.

(3) Biotiikide põhja ja põhjavee kõrgeima taseme vahe peab olema vähemalt 1,2 meetrit. Kui põhjavesi on ohustatud, tuleb pinnasfiltrid, tehismärgalad ja taimestikpuhastid ning biotiigid voorderada geomembraaniga.

(4) Reoveepuhasti heitvett peab olema võimalik desinfitseerida kas statsionaarsete või selleks otstarbeks paigaldatavate seadmetega.

(5) Suurpuhastil peavad olema reoveesette käitlusseadmed.

(6) Reoveesette tahendusväljakute äravoolumise ning settekompostimisväljakutel kogunev sademevesi tuleb puhastada reoveepuhastis.

§ 15. Purgimissõlme ehitusnõuded

(1) Purgimisteenuse osutamiseks peab reoveepuhastil olema välja ehitatud purgimissõlm.

(2) Purgimissõlm ehitatakse soovitaval reoveepuhasti territooriumile ning selles peab toimuma reovee mehhaaniline puhastus tasemel, mis tagab purgitava reovee takistusteta juhtimise reoveepuhastisse ning puhastusprotsessi töörežiimi häireteta töö. Kui reovesi juhitakse väikepuhastisse, peab purgimissõlmel olema ka vooluhulgauhtlusti.

(3) Purgimissõlme täpne asukoht määratakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga, arvestades käesolevas määruses sätestatud.

(4) Reovett võib reoveepuhastisse purgida sellistes kogustes, mis on ette nähtud reoveepuhasti projektdokumentatsioonis ja vastab summaarselt reoveepuhasti projekteeritud võimsusele.

§ 16. Reoveepuhasti ümberehitamise nõue

Reoveepuhasti tuleb ümber ehitada, kui reovee koostis või kogus on muutunud ning keskkonnakaitseloa nõudeid ei ole enam võimalik täita.

4. peatükk Kanalisatsiooniehitise kasutamise nõuded

§ 17. Piirdenõue

Väike- ja suurpuhasti peab olema ümbritsetud piirdega, millel peab olema teave reoveepuhasti valdaja ja reoveepuhasti töö eest vastutava isiku nime ja kontaktandmetega.

§ 18. Hooldusnõue

Kanalisatsioonisüsteeme tuleb perioodiliselt hooldada nii, et oleks tagatud süsteemide nõuetekohane toimimine ning biotiikide kaldad peavad olema niidetud ja võsast vabad.

§ 19. Suurpuhastite puhastusprotsessi kontrollimine

(1) Suurpuhastil projekteeritud reostuskoormusega üle 10 000 ie peab puhastusprotsessi kontrollimiseks ja juhtimiseks olema laboratoorium või peab igapäevane laboratoorne kontroll olema tagatud muul viisil.

(2) Suurpuhastil peab olema vooluhulgamõõtur ja muud puhastusprotsessi jälgimiseks ja juhtimiseks vajalikud mõõteriistad ning automaatse proovivõtu võimalus.

(3) Suurpuhastil peab tehnoloogilise põhiseadmestiku avariist teavitamiseks olema avariisignalisatsioon.

§ 20. Puhastusprotsessi lakkamisest teatamine

Kui väike- või suurpuhasti puhastusprotsess lakkab, peab sellest kohe, seejuures ühe ööpäeva jooksul ka kirjalikult, teatama keskkonnakaitseloa andjale ja keskkonnajärelevalve asutusele.

§ 21. Reoveepuhasti tehniline dokumentatsioon

(1) Tarnija või ehitaja peab reoveepuhasti kasutusloa saamisel reoveepuhasti valdajale üle andma reoveepuhasti tehnilise dokumentatsiooni, mis peab sisaldama andmeid:

- 1) reoveepuhasti projekteerija või tarnija kohta (kontaktandmed);
- 2) kasutatavate reoveepuhastusviiside ja reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormuse kohta;
- 3) reoveepuhasti tähtsamate tehniliste näitajate ja reovee puhastamisel kasutatavate tehnoloogiaseadmete kohta;
- 4) reoveesette käitlusviisi kohta;
- 5) tööohutusnõuete kohta;
- 6) hooldusnõuete kohta.

(2) Olemasoleva reoveepuhasti tehnilise dokumentatsiooni olemasolu peab tagama valdaja.

§ 22. Reoveepuhasti hoolduspäevik

(1) Väike- ja suurpuhasti valdaja on kohustatud pidama reoveepuhasti hoolduspäevikut, kuhu kantakse:

- 1) reoveepuhasti hooldusnõuete täitmiseks tehtud hooldetööd, sealhulgas reoveepuhasti sõlmede vahetuse või rikete kõrvaldamise tulemused;
- 2) andmed reovee puhastamisel eemaldatud võreprahi, liiva ja sette ning kasutatud kemikaalide kohta;
- 3) andmed keskkonnakaitseloa määratud reostusnäitajate analüüsitulemuste ja reovee mõõdetud vooluhulga kohta.

(2) Reoveepuhasti valdaja peab säilitama hoolduspäevikut vähemalt viis aastat.

§ 23. Kanalisatsiooniehitise seisundi kontroll

Kanalisatsiooniehitise seisundi kontrolli peab selle valdaja korraldama vähemalt üks kord viie aasta jooksul, mille kohta tuleb koostada akt, mida valdaja säilitab vähemalt kümme aastat.

5. peatükk

Rakendussätted

§ 24. Kuja ulatuse kohaldamine

(1) Käesoleva määruse §-des 4–8 sätestatud kuja ulatust kohaldatakse üld- ja detailplaneeringu kehtestamise ajal kehtinud määruse redaktsioonis.

(2) Kuja ulatust ei kohaldata enne 1. jaanuari 2002. a ehitatud kanalisatsiooniehitistele juhul, kui kuja ulatust ei ole võimalik tagada kuja piires asuvate olemasolevate hoonete, joogivee salv- või puurkaevude või muuks kui joogiveeotstarbeks kasutatavate puurkaevude tõttu eeldusel, et kanalisatsiooniehitisest lähtuv keskkonnaoht ei ulatu kujast kaugemale.

§ 25. Kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuete kohaldamine

Käesolevas määruses esitatud kanalisatsiooniehitise planeerimisnõuded, välja arvatud kujud, kehtivad alates 1. jaanuarist 2002. a rajatud kanalisatsiooniehitistele.

§ 26. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2019. aasta 1. oktoobril.

¹Euroopa Nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.05.91, lk 40–52).

Rene Kokk
Minister

Meelis Münt
Kantsler